

Toimintakertomuksessa todetaan HUS:n taloudellisen tilanteen poikkeavan kielteisesti aiempiin vuosiin verrattuna ja kertaluontoisesta potilasvakuutuslain muutoksen aiheuttamasta 15.8 mili. euron

palautuksesta huolimatta tilikauden tulos oli 15,0 milj. euroa alijäämäinen. Kestävyyssvajeen kuromisesta aiheutuu merkittävä sopeuttamistarve tuleville tilikausille, joita jo rasittaa potilastietojärjestelmän vaihdon kustannukset ja siitä aiheutuvat toimintahäiriöt.

HUS:n tuottavuuskehitys jäi 2019 selkeästi asetetuista tavoitteista lukuun ottamatta Psykiatrian tulosityksikköä. Tämän johdosta käynnistettiin HUS-tasoisien tuottavuusohjelman laadinta ja kartoitettiin lyhyen tähtäimen toimenpiteet, joilla voitiin vaikuttaa vuoden 2019 tuottavuuskehitykseen ja toiminnan kustannuksiin. Koronavirustilanteen vaikutukset heikentävät olennaisesti kuntayhtymän taloudellista tilannetta.

HUS:n tarjoamien palvelujen kysynnän kasvun todetaan jatkuneen vuonna 2019. Ennalta suunniteltua kiireetöntä hoitoa koskevien elektiivisten läheteiden vertailukelpoinen määrä kasvoi 4,7 % edellisvuodesta, erikoissairaanhoidon päivystyskäyntien määrä kasvoi 19,0 %. Päivystyskäyntien lukumäärän merkittävään kasvuun vaikutti Haartmanin ja Malmin päivystystoimintojen siirtyminen Helsingin kaupungilta HUS:lle vuoden 2019 alussa. Erikoissairaanhoidossa hoidettujen henkilöiden määrä kasvoi 5,2 %.

Jäsenkuntien erikoissairaanhoidon asukaskohtaiset kustannukset olivat vuonna 2019 keskimäärin 1 057 euroa, mikä on 6,8 % enemmän kuin vuonna 2018. Ilman Helsingin toimintojen siirtoa kasvu olisi ollut 3,6 %.

Merkittävimpinä tapahtumina päättyneellä tilikaudella todetaan mm. HUS:n tuottavuusohjelman laadinnan käynnistäminen, diagnostiikkakeskuksen perustaminen ja toiminnan käynnistäminen 1.7.2019, Eksoten liiketoimintakauppa, Laakson yhteissairaalan suunnittelu, Raaseporin sairaalan toimintojen ja tulevaisuuden roolin selvittäminen, Tammissairaala-hankkeen eteneminen (uusi silmäsaaraala), HYKS-Helsinki päivystysintegraatio osana sairaanhoidollista toimintaa ja sen kehittämistä sekä loppuvuodesta 2019 alkaneen koronavirusepidemian aiheuttamat vaikutukset.

Tilinpäätös, milj. euroa	2018	2019
Toimintatuotot	2 307,5	2 512,1
<i>Jäsenkuntien maksuosuus</i>	1 584,4	1 782,1
Toimintakulut	2 186,2	2 408,9
<i>Henkilöstökulut</i>	1 233,8	1 333,8
Toimintakate	121,4	103,2
Vuosikate	109,6	90,3
Poistot	109,6	105,3
Satunnaiset erät	0	0
Nettorahoituskulut	11,7	12,9
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	0	-15,0
Oma pääoma	391,3	376,2
Vieras pääoma	693,1	939,9
Investoinnit	177,2	209,1
Taseen loppusumma	1 142,3	1 364,4
Omavaraisuusaste %	34,5	27,8

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) kuntayhtymän hallitus on kokouksessaan 23.3.2020 § 29 käsitellyt vuoden 2019 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen. Tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2019 löytyvät liitteenä osoitteesta: <http://husd360fi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2020379533-2>

Tilintarkastuskertomuksessa esitetään lausuntona tilinpäätöksen hyväksymistä. Tarkastuksen tuloksissa todetun hankintojen kilpailutusten puutteellisuuden mahdollisesti aiheuttaman vahingon määrään liittyvän epävarmuuden vuoksi tilintarkastuskertomuksessa ei oteta kantaa vastuuvapauden myöntämiseen kuntayhtymän hallituksen jäsenille, talousjohtajalle, logistiikan toimialajohtajalle ja hankintapäälliköille. Tilintarkastuskertomuksessa esitetään vastuuvapauden myöntämistä muille tilivelvollisille tarkastetulta tilikaudelta.

Tarkastuslautakunta käsitteli asiaa kokouksessaan 25.5.2020 ja päätti esittää valtuustolle, että valtuusto päättää hyväksyä vuoden 2019 tilinpäätöksen ja myöntää vastuuvapauden tilikaudelta 2019 kuntayhtymän hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtävälalueiden johtaville viranhaltijoille lukuun ottamatta tilintarkastuskertomuksessa 2019 mainittuja hallituksen jäseniä, talousjohtajaa, HUS logistiikan toimialajohtajaa ja hankintapäällikköä. Tarkastuslautakunnan kokouksen 25.5.2020 pöytäkirja löytyy osoitteesta:

<http://husd360fi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2020389012-1>

HUS:n valtuuston kokouksessa käsitellään myös lyhytaikaisen rahoituksen nostovaltuuksien kasvattamista. HUS aikoo nostaa talousarvion 2020 mukaisesti pitkäaikaista lainaa 225 milj. euroa. Kassaennusteessa nostot tällä hetkellä on ajoitettu kesäkuulle (125 milj. euroa) ja lokakuulle (100 milj. euroa). Ennen pitkäaikaisen lainan nostoa kuntayhtymä tarvitsee lyhytaikaista lainaa. Ennusteessa huhtikuun lopussa HUS:lla on lyhytaikaista rahoitusta 25 milj. euroa, ja toukokuussa sitä nostetaan 25 milj. euroa. HUS:n mukaan lainaa tarvitaan todennäköisesti arvioitua enemmän ensin mm. kiireellisten koronapandemiaan liittyvien hankintojen rahoittamiseksi sekä myöhemmin HUS:n maksuvalmiuden varmistamiseksi palkkaeriä ja muita toimintaan liittyviä maksuja varten. HUS:n valtuuston päätöksen 12.12.2019 § 43 mukaisesti talousjohtaja voi ottaa HUS:n maksuvalmiuden turvaamiseksi lyhytaikaista luottoa enintään yhden vuoden takaisinmaksuajalla rahoituslaitosten edullisimpia ehtoja noudattaen siten, että maksuvalmiuslainan kokonaismäärä kerrallaan on enintään 100 milj. euroa. Lyhytaikaista rahoitusta HUS on hankkinut kuntatodistusohjelmalla. Lyhytaikaista rahoitusta on HUS-kuntayhtymälle ollut saatavissa tähän asti tarpeiden mukaan. Hallitukselle ja edelleen valtuustolle esitetään maksuvalmiuden turvaamiseksi, että talousjohtajan lainanottovaltuutta lyhytaikaisen luoton ottamiseen nostettaisiin 200 milj. euroon.

HUS:n hallintosäännön mukaan valtuusto hyväksyy hankekohtaisesti investoinnit, joiden kustannusarvio on vähintään 10 milj. euroa.

HUS:n hallitus esittää valtuustolle keskinäisen potilasvakuutusyhtiön perustamiseen liittyvän 10,047 milj. euron investoinnin ottamista investointiohjelmaan. Eduskunta on hyväksynyt 1.1.2021 voimaan tulevan potilasvakuutuslain ja sairaanhoitopiirien kannalta merkittävä muutos on, että vuoden 2021 alusta potilasvahinkojen korvaamista ei enää voi järjestää omavastuullisesti Potilasvakuutuskeskuksen kautta, vaan potilasvakuutusta varten tulee hankkia erillinen vakuutus vakuutusyhtiöltä.

Yliopistosairaanhoitopiirit ovat selvittäneet, olisiko tarkoituksenmukaista perustaa sairaanhoitopiirien yhdessä omistama keskinäinen vakuutusyhtiö, jonka kautta sairaanhoitopiirit rahoittaisivat potilasvahinkoriskit. Perustamalla oman keskinäisen vakuutusyhtiön sairaanhoitopiirit saavat esityksen mukaan riskit omaan haltuun, jolloin syntyy suora yhteys potilasriskien hallintaan. Oman yhtiön kautta päästään myös kustannusten alempaan ja varausten oikeaan tasoon sekä niiden läpinäkyvyyteen. Yhtiön perustamisen selvitys perustuu kunkin yliopistollisen sairaanhoitopiirin omaan vakuutusriskiin Potilasvahinkokeskuksen vahinkoaineiston perusteella. Yhtiön tarvitsema pääoma on laskettu vakuutusriskien suhteessa ja Finanssivalvonnan noudattaman Solvenssi II -vakavaraisuusdirektiivin mukaisesti, jolloin pääomavaatimus on yhteensä 30 milj. euroa. HUS:n osuus tästä on noin 10 miljoonaa.

HUS:n mukaan sijoitus yhtiöön kuolettuu muutamassa vuodessa (2–5 vuotta), koska oman keskinäisen vakuutusyhtiön kautta vakuutusmaksut ovat edullisimpia kuin markkinoilla toimivan yhtiön kautta, pääasiassa pienemmän riskilisän ja tuottovaatimuksen takia. Sairaanhoidopiirien oma keskinäinen vakuutusyhtiö voidaan perustaa vähäisellä henkilökunnalla ja tietojärjestelmillä, koska Potilasvahinkokeskus hoitaa jatkossakin potilasvahinkojen käsittelyn ja ratkaisut sekä maksatuksen vahingoittuneille. HUS:n hallitus on päättänyt 6.4.2020 uuden keskinäisen potilasvakuutusyhtiön perustamisesta yhdessä muiden yliopistollisten sairaanhoidopiirien kanssa.

Lisäksi HUS:n hallitus esittää Jorvin sairaalan K-leikkausosaston ja alapuolisten tilojen peruskorjauksen enimmäiskustannusten arvion muuttamista suunnitelmien täsmentymisen vuoksi 42 milj. eurosta (+indeksimuutos) 53 milj. euroon. Hanke on edennyt valitun projektinjohtourakoitsijan kanssa kehitysvaiheeseen, jonka aikana rakennuttaja ja projektinjohtourakoitsija ovat päätyneet ratkaisuun siirtää koko hankkeen ajaksi leikkausosaston alapuolella sijaitseva kemian ja hematologian laboratorio työn nopeuttamiseksi ja laboratoriopalvelujen jatkuvuuden varmistamiseksi väistötiloihin.

Esitettävät muutokset eivät lisää vuoden 2020 investointien yhteismäärää. Talousarvion investointiosa säilyy 240 milj. euna, sillä ohjelmaa on sopeutettu ja tarkistettu HUS:n hallituksen 18.5.2020 tekemällä päätöksellä alkuperäisen talousarvion mukaisessa raamissa

Hallintosäännön 9. luvun 4 §:n mukaan konsernijaosto päättää mm. menettelyohjeiden antamisesta kuntayhtymien ylimmissä päättävissä toimielimissä päätettävistä asioista.

Konsernijaosto 8.6.2020 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä tiedoksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiirin (HUS) kuntayhtymän valtuuston kokous 11.6.2020;
- b) antaa kokousta varten menettelyohjeeksi, että edustajien tulee kokouksessa ottaa huomioon tarkastuslautakunnan esitys ja arvioida tarvittaessa sen merkitystä tilinpäätöksen hyväksymisessä ja vastuuvapauden myöntämisessä sekä myöntämättä jättämisessä, ja;
- c) todeta, ettei muutoin ole tarpeen antaa kokousta varten menettelyohjeita.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Merkittiin, että Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiirin kuntayhtymän hallintojohtaja Lauri Tanner selosti asiakohtaa kokouksen alussa.

Merkittiin, että jäsen Marilla Kortessalmi palasi kokoukseen tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon aikana klo 15.42.

Asian käsittelyn aikana kaupunginjohtaja muutti päätösesityksen b-kohtaa seuraavasti:

- b) antaa kokousta varten menettelyohjeeksi, että edustajien tulee kokouksessa ottaa huomioon tarkastuslautakunnan esitys ja arvioida sen merkitystä tilinpäätöksen hyväksymisessä ja vastuuvapauden myöntämisessä sekä myöntämättä jättämisessä, ja;

Päätös:

Päätettiin

- a) merkitä tiedoksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiirin (HUS) kuntayhtymän valtuuston kokous 11.6.2020;

- b) antaa kokousta varten menettelyohjeeksi, että edustajien tulee kokouksessa ottaa huomioon tarkastuslautakunnan esitys ja arvioida sen merkitystä tilinpäätöksen hyväksymisessä ja vastuuvapauden myöntämisessä sekä myöntämättä jättämisessä, ja;
- c) todeta, ettei muutoin ole tarpeen antaa kokousta varten menettelyohjeita.
- Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Konserniohjaus- ja valvonta, tiedoksi valtuuston jäsenille ja varajäsenille

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)